

# Nariadenie o ochrane osobných údajov a pripravovaný nový zákon o ochrane osobných údajov účinné od mája 2018

Dôvodom na prijatie nového zákona o ochrane osobných údajov je harmonizácia právnej úpravy spracúvania osobných údajov fyzických osôb v právnom poriadku Slovenskej republiky s novou komunitárnou právnou úpravou spracúvania a ochrany osobných údajov obsiahnutou v Nariadení Európskeho parlamentu a Rady.

Nariadenie svojím obsahom prináša viacero zmien, ale aj sľubovaný „čerstvý vzduch“ do oblasti ľudských práv. Po viac ako 20-ročnej existencii doterajších pravidiel prichádza nová právna úprava s novými, ale aj pozmenenými vecami, ktoré budú platiť rovnako vo všetkých členských štátoch. Doterajšie rozdiely sa postupne vytratia, čo snáď napomôže aj právnej istote pre subjekty spracúvajúce osobné údaje. Možno si myslíte, že je ešte čas, kým bude rok 2018 a nariadenie sa začne uplatňovať. Pozrite si základné informácie o nariadení uvedené v tomto článku a začnite sa pripravovať na nové pravidlá už dnes. Ak spracúvate osobné údaje podľa teraz platného [zákona o ochrane osobných údajov](#), máte lepší predpoklad na prechod na nové pravidlá. Nové pravidlá ochrany osobných údajov a súkromia sa týkajú každého.

## Historický prehľad

Ochrana osobných údajov v Slovenskej republike v posledných rokoch zastáva čoraz významnejšie postavenie. Po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie bol [zákon o ochrane osobných údajov](#) v podstatne zmenený a aj Úrad na ochranu osobných údajov SR (ďalej len „úrad“) čoraz viac vyzdvihuje potrebu informovať verejnosť o potrebe ochrany osobných údajov. Ochrana osobných údajov aj po vstupe do Európskej únie podlieha častým zmenám, vzhľadom na to, že informatizácia spoločnosti rýchlo napreduje.

V ochrane osobných údajov základný prelom prišiel až po Nežnej revolúcii v roku 1989. Prvé zásadné momenty v úprave práva na ochranu súkromia prišli v roku 1991 s prijatím [listiny základných práv a slobôd](#) do ústavného poriadku vtedy ešte federatívneho štátu. Bezprostredne nasledovala v roku 1992 ratifikácia Dohovoru Rady Európy č. 108 I a prijatie zákona č. [256/1992 Zb.](#) o ochrane osobných údajov v informačných systémoch, ktorý bol prvým uceleným právnym predpisom v oblasti ochrany osobných údajov.

Problémom tohto zákona však bola jeho nedostatočnosť, chýbali mu sankčné ustanovenia a nestanovil žiadny dozorný orgán, a tak sa stal skôr oznámením bez veľkého praktického účinku. Tento nedostatok napravil až zákon č. [52/1998 Z. z.](#) o ochrane osobných údajov v informačných systémoch, zákon č. [428/2002 Z. z.](#) o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov a súčasný zákon č. [122/2013 Z. z.](#) o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. [122/2013 Z. z.](#)“).

Súčasný [zákon o ochrane osobných údajov](#) bol schválený Národnou radou Slovenskej republiky dňa 30. 4. 2013, vyhlásený v Zbierke zákonov bol pod číslom [122/2013 Z. z.](#) dňa 28. 5. 2013 a do účinnosti vstúpil dňa 1. 7. 2013. Zákon reflektoval na požiadavky Európskej únie kladené na Slovenskú republiku v oblasti ochrany osobných údajov a na požiadavky vyplývajúce z aplikačnej praxe úradu.

Zákon bol raz novelizovaný, a to zákonom č. [84/2014 Z. z.](#), ktorým sa odstránili nejasnosti a zjednodušili a uľahčili niektoré požiadavky kladené najmä na prevádzkovateľov a sprostredkovateľov pri plnení povinností v procese spracúvania osobných údajov. Zákon č. [122/2013 Z. z.](#) má po prvýkrát v histórii aj vykonávacie vyhlášky, a to vyhlášku č. [165/2013 Z. z.](#) a vyhlášku č. [164/2013 Z. z.](#), ktorá bola novelizovaná s účinnosťou od 1. mája 2014 pod číslom [117/2014 Z. z.](#)<sup>3</sup>

## **Platnosť a účinnosť nového nariadenia a nového zákona o ochrane osobných údajov**

Ochrana osobných údajov je súčasťou základných ľudských práv, takže ju nie je možné v kultúrnom a hodnotovom geopolitickom priestore Európskej únie obetovať v mene hospodárskeho rastu. Na druhej strane nie je ani možné, aby ochrana osobných údajov predstavovala prekážku pre rast zamestnanosti a celkovej životnej úrovne Európanov. Toto chce vyriešiť práve nový právny rámec ochrany osobných údajov. Dňa 25. januára 2012 Vivien Reding – komisárka pre spravodlivosť, základné práva a občianstvo – predstavila nový právny rámec ochrany osobných údajov, ktorého ambíciou je jednotná právna úprava tejto agendy pre viac ako 500 miliónov Európanov a obrovský počet rôznych právnych entít. Reforma prináša jasné pravidlá prispôbené digitálnej ére, ktoré poskytujú silnú ochranu a zároveň vytvárajú príležitosti a podporujú inovácie na jednotnom európskom digitálnom trhu.

Dňa 4. mája 2016 bolo v úradnom Vestníku Európskej únie uverejnené nové Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe týchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (ďalej len „nariadenie“). Nariadenie je legislatívny akt Európskej únie, ktorý má všeobecnú platnosť, je záväzný vo svojej celistvosti, je priamo uplatniteľný vo všetkých členských štátoch. Na jeho platnosť nie je potrebná ratifikácia ani žiadny vykonávací predpis zo strany legislatívneho orgánu členského štátu. Nariadenie nadobudlo účinnosť dňa 24. mája 2016 a **uplatňovať sa začne dňa 25. mája 2018, a to uplynutím dvojročného prechodného obdobia**. Nariadenie vo viacerých ustanoveniach uvádza, že podrobnosti sa upravujú vnútroštátnym predpisom. Z toho dôvodu úrad pripravuje nový zákon o ochrane osobných údajov.

Dôvodom na prijatie pripravovanej právnej úpravy – nového zákona o ochrane osobných údajov je harmonizácia právnej úpravy spracúvania osobných údajov fyzických osôb v právnom poriadku Slovenskej republiky s novou komunitárnou právnou úpravou spracúvania a ochrany osobných údajov obsiahnutou v Nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES. Cieľom navrhovaného právneho predpisu je zároveň upraviť nové inštitúty, procesné pravidlá a tiež postavenie orgánu dozoru nad ochranou osobných údajov tak, ako ho na to nariadenie vo svojich článkoch splnomocňuje alebo mu prikazuje. Navrhovaný právny predpis bude taktiež reflektovať skúsenosti úradu z jeho aplikačnej praxe, aby bola navrhovaná právna úprava funkčnou a účinnou súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky.

Podstatnou súčasťou harmonizácie nariadenia s právnym poriadkom Slovenskej republiky je tiež novelizácia osobitných zákonov upravujúcich spracúvanie osobných údajov fyzických osôb, ktoré sú dotknuté nariadením, a zabezpečenie súladu týchto osobitných zákonov s nariadením tak, aby sa predišlo rozporom a splnili sa požiadavky nariadenia na spracúvanie osobných údajov.

Presný zoznam právnych predpisov, ktoré bude potrebné novelizovať, úrad pripravuje v kooperácii s ich gestormi.

Predpokladaný termín začatia pripomienkového konania je máj/jún 2017.4

### **Čo tvorí aktuálnu právnu úpravu do 25. mája 2018?**

Súčasný európsky právny rámec ochrany osobných údajov transponovaný do národných právnych poriadkov členských štátov tvoria:

- 1) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES o ochrane fyzických osôb pri spracovaní ich osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov z 24. októbra 1995.
- 2) Dohovor Rady Európy 108 o ochrane jednotlivcov pri automatizovanom spracovaní osobných údajov z 28. januára 1981 s dodatkami. S Dodatkovým protokolom z 23. mája 2001 a odporúčaniami Rady Európy.  
Ďalej je to slovenská úprava:
- 3) Zákon č. [122/2013 Z. z.](#) o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. [84/2014 Z. z.](#)

### **Upozornenie:**

### **Čo bude tvoriť právnu úpravu od 25. mája 2018?**

- 1) Dohovor Rady Európy 108 o ochrane jednotlivcov pri automatizovanom spracovaní osobných údajov z 28. januára 1981 s dodatkami. S Dodatkovým protokolom z 23. mája 2001 a odporúčaniami Rady Európy.
- 2) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe týchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES.
- 3) Nový zákon o ochrane osobných údajov.

### **Ochrana osobných údajov v Slovenskej republike v kontexte sekundárneho komunitárneho práva Európskej únie od mája 2018**

Nariadenie je záväzné v celom svojom rozsahu a priamo uplatniteľné vo svojej celistvosti vo všetkých členských štátoch Európskej únie. Záväzným sa stáva dňom zverejnenia v Úradnom vestníku Európskej únie a účinnosť nadobúda dvadsiatym dňom po jeho uverejnení. Nariadenie je záväzné pre európske inštitúcie, právne subjekty v rámci národných štátov a pre každého občana.

Nariadenie má prednosť pred vnútroštátnym právom a nevyžaduje si transpozíciu do právneho poriadku členskej krajiny. Ako už bolo vyššie uvedené, nariadenie splnomocňuje členské štáty k zavedeniu špecifických ustanovení s cieľom prispôsobiť uplatňovanie pravidiel tohto Nariadenia presnejším stanovením osobitných požiadaviek na niektoré spracúvania, napr. v čl. 9 ods. 4 je uvedené: „Členské štáty môžu zachovať alebo zaviesť ďalšie podmienky vrátane

obmedzení týkajúce sa spracúvania genetických údajov, biometrických údajov alebo údajov týkajúcich sa zdravia.“

### **Porovnanie zákona č. [122/2013 Z. z.](#) a nariadenia**

- Oba predpisy upravujú ochranu osobných údajov fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov. To znamená, že ani nariadenie nebude upravovať ochranu osobných údajov právnických osôb.
- Novinkou nariadenia je, že úrad nebude vykonávať dozor nad ochranou osobných údajov na súdoch pri výkone ich súdnej právomoci.
- Upraví sa pôsobnosť nariadenia hlavne v prípade, kedy sa nevzťahuje na spracúvanie osobných údajov.

Zákon č. [122/2013 Z. z.](#) má oveľa viac výnimiek, kedy sa nevzťahuje na spracúvanie osobných údajov ako nové nariadenie.

Nariadenie sa nevzťahuje na spracúvanie osobných údajov:

- a) v rámci činnosti, ktorá nepatrí do pôsobnosti práva Únie;
  - b) členskými štátmi pri vykonávaní činností patriacich do rozsahu pôsobnosti kapitoly 2 hlavy V ZEÚ;
  - c) fyzickou osobou v rámci výlučne osobnej alebo domácej činnosti;
  - d) príslušnými orgánmi na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania, alebo výkonu trestných sankcií vrátane ochrany pred ohrozením verejnej bezpečnosti a jeho predchádzania.
- Nariadenie prináša nové pojmy, napríklad: profilovanie, pseudonymizácia, porušenie ochrany osobných údajov, genetické údaje, údaje týkajúce sa zdravia, hlavná prevádzkareň, zástupca, podnik, skupina podnikov, dozorný orgán, dotknutý dozorný orgán, relevantná a odôvodnená námietka, služba informačnej spoločnosti, medzinárodná organizácia.
  - Zákon a ani nariadenie nemajú pri definícii pojmu osobné údaje vymenované, čo všetko sa za osobné údaje považuje. Nariadenie prichádza s novinkou v prípade lokalizačného čísla, lokalizačných údajov a online identifikátora.

Osobné údaje sú podľa nariadenia akékoľvek informácie týkajúce sa identifikovanej alebo identifikovateľnej fyzickej osoby; identifikovateľná fyzická osoba je osoba, ktorú možno identifikovať priamo alebo nepriamo, najmä odkazom na identifikátor, ako je meno, identifikačné číslo, lokalizačné údaje, online identifikátor alebo odkazom na jeden či viaceré prvky, ktoré sú špecifické pre fyzickú, fyziologickú, genetickú, mentálnu, ekonomickú, kultúrnu alebo sociálnu identitu tejto fyzickej osoby.

Nariadenie v memorande uvádza, že fyzickým osobám môžu byť pridelené online identifikátory, ktoré poskytujú ich prístroje, aplikácie, nástroje a protokoly, ako napríklad IP adresa, cookies alebo iné identifikátory, ako napríklad štítky na rádiových frekvenciách identifikáciu. Tieto môžu zanechávať stopy, ktoré sa najmä v kombinácii s jedinečnými

identifikátormi a inými informáciami získanými zo serverov môžu použiť na vytvorenie profilov fyzických osôb a na ich identifikáciu.

- Pozitívna zmena bude v prípade fotografií, kde v nariadení je uvedené: „Spracúvanie fotografií by sa nemalo systematicky považovať za spracúvanie osobitných kategórií osobných údajov, pretože vymedzenie pojmu biometrické údaje sa na ne bude vzťahovať len v prípadoch, keď sa spracúvajú osobitnými technickými prostriedkami, ktoré umožňujú alebo potvrdzujú jedinečnú identifikáciu fyzickej osoby.“ To znamená, že nebude potrebný špeciálny súhlas na spracúvanie osobných údajov – fotografie – tak ako tomu je dnes podľa zákona č. [122/2013 Z. z.](#)
- Za súhlas podľa zákona č. [122/2013 Z. z.](#) sa považuje: „akýkoľvek slobodne daný výslovný a zrozumiteľný prejav vôle, ktorým dotknutá osoba na základe poskytnutých informácií vyjadruje súhlas so spracúvaním svojich osobných údajov“. Podľa nariadenia súhlas dotknutej osoby: „je akýkoľvek slobodne daný, konkrétny, informovaný a jednoznačný prejav vôle dotknutej osoby, ktorým formou vyhlásenia alebo jednoznačného **potvrdzujúceho úkonu** vyjadruje súhlas so spracúvaním osobných údajov, ktoré sa jej týkajú“. Súhlas by sa mal poskytnúť jasným prejavom vôle, ktorý je slobodným, konkrétnym, informovaným a jednoznačným vyjadrením súhlasu dotknutej osoby so spracúvaním osobných údajov, ktoré sa jej týkajú, a to napríklad písomným vyhlásením vrátane vyhlásenia prostredníctvom elektronických prostriedkov alebo ústnym vyhlásením.

Mohlo by to zahŕňať označenie políčka pri návšteve internetového webového sídla, zvolenie technických nastavení služieb informačnej spoločnosti alebo akékoľvek iné vyhlásenie či úkon, ktorý v tomto kontexte jasne znamená, že dotknutá osoba súhlasí s navrhovaným spracúvaním jej osobných údajov. Mlčanie, vopred označené políčko alebo nečinnosť sa nebudú považovať za súhlas. Súhlas by sa mal vzťahovať na všetky spracovateľské činnosti vykonávané na ten istý účel alebo účely. Ak sa spracúvanie vykonáva na viaceré účely, súhlas by sa mal udeliť na všetky tieto účely. Ak má dotknutá osoba poskytnúť súhlas na základe požiadavky elektronickými prostriedkami, požiadavka musí byť jasná a stručná a nemala by pôsobiť zbytočne rušivo na používanie služby, pre ktorú sa poskytuje.

- Novinkou nariadenia je **profilovanie**. Profilovanie je: „akákoľvek forma automatizovaného spracúvania osobných údajov, ktoré pozostáva z použitia týchto osobných údajov na vyhodnotenie určitých osobných aspektov týkajúcich sa fyzickej osoby, predovšetkým analýzy alebo predvídania aspektov dotknutej fyzickej osoby súvisiacich s výkonnosťou v práci, majetkovými pomermi, zdravím, osobnými preferenciami, záujmami, spoľahlivosťou, správaním, polohou alebo pohybom“.

Na určenie toho, či spracovateľská činnosť možno považovať za „**sledovanie správania**“ dotknutej osoby, by sa malo zistiť, či sú fyzické osoby sledované na internete vrátane prípadného následného využitia technologických riešení spracúvania osobných údajov, ktoré spočívajú v profilovaní fyzickej osoby na účely prijatia rozhodnutia týkajúceho sa tejto osoby alebo na účely analýzy či predvídania osobných preferencií, správania a postojov tejto osoby.

- Pseudonymizácia je ďalší nový pojem, ktorý prináša nariadenie. Pseudonymizácia je: „spracúvanie osobných údajov takým spôsobom, aby osobné údaje už nebolo možné priradiť konkrétnej dotknutej osobe bez použitia dodatočných informácií, pokiaľ sa

takéto dodatočné informácie uchovávajú oddelene a vzťahujú sa na ne technické a organizačné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby osobné údaje neboli priradené identifikovanej alebo identifikovateľnej fyzickej osobe“. Osobné údaje, ktoré boli pseudonymizované a ktoré by sa mohli použitím dodatočných informácií priradiť fyzickej osobe, by sa mali považovať za informácie o identifikovateľnej fyzickej osobe. Na určenie toho, či je fyzická osoba identifikovateľná, by sa mali brať do úvahy všetky prostriedky, pri ktorých existuje primeraná pravdepodobnosť, že ich prevádzkovateľ alebo akákoľvek iná osoba využije, napríklad osobitným výberom, na priamu alebo nepriamu identifikáciu fyzickej osoby.

- Nariadenie pozná pojmy, ktoré zákon č. [122/2013 Z. z.](#) neriešil, a to genetické údaje a údaje týkajúce sa zdravia. Za údaje týkajúce sa zdravia sa považujú osobné údaje: „týkajúce sa fyzického alebo duševného zdravia fyzickej osoby, vrátane údajov o poskytovaní služieb zdravotnej starostlivosti, ktorými sa odhaľujú informácie o jej zdravotnom stave“. Osobné údaje týkajúce sa zdravia by mali zahŕňať všetky údaje týkajúce sa zdravotného stavu dotknutej osoby, ktoré poskytujú informácie o minulom, súčasnom alebo budúcom fyzickom alebo duševnom zdravotnom stave dotknutej osoby. Zahŕňajú aj informácie o fyzickej osobe získané pri registrácii na účely poskytovania služieb zdravotnej starostlivosti danej fyzickej osobe.

Zahŕňajú číslo, symbol alebo osobitný údaj, ktorý bol fyzickej osobe pridelený na individuálnu identifikáciu tejto fyzickej osoby na zdravotné účely; informácie získané na základe vykonania testov alebo prehliadok častí organizmu alebo telesných látok vrátane genetických údajov a biologických vzoriek; akékoľvek informácie, napríklad o chorobe, zdravotnom postihnutí, riziku ochorenia, anamnéze, klinickej liečbe alebo o fyziologickom alebo biomedicínskom stave dotknutej osoby bez ohľadu na zdroj týchto informácií, či už pochádzajú napríklad od lekára alebo iného zdravotníckeho pracovníka, z nemocnice, zo zdravotníckej pomôcky alebo z vykonania diagnostického testu in vitro.

- Súhlas dotknutej osoby podľa nariadenia:
  - ak je spracúvanie založené na súhlase, prevádzkovateľ musí vedieť preukázať, že dotknutá osoba vyjadrila súhlas so spracúvaním svojich osobných údajov;
  - ak dá dotknutá osoba súhlas v rámci písomného vyhlásenia, ktoré sa týka aj iných skutočností, žiadosť o vyjadrenie súhlasu musí byť predložená tak, aby bola jasne odlíšiteľná od týchto iných skutočností, v zrozumiteľnej a ľahko dostupnej forme a formulovaná jasne a jednoducho. Akákoľvek časť takéhoto vyhlásenia, ktorá predstavuje porušenie tohto nariadenia, nie je záväzná;
  - dotknutá osoba má právo kedykoľvek odvolať svoj súhlas. Odvolanie súhlasu nemá vplyv na zákonnosť spracúvania vychádzajúceho zo súhlasu pred jeho odvolaním. Pred poskytnutím súhlasu musí byť dotknutá osoba o tejto skutočnosti informovaná.

Odvolanie súhlasu musí byť také jednoduché ako jeho poskytnutie;

- súhlas sa nepovažuje za slobodný, ak dotknutá osoba nemá skutočnú slobodnú voľbu alebo nemôže odmietnuť či odvolať súhlas bez nepriaznivých následkov;
- pri posudzovaní, či bol súhlas poskytnutý slobodne, sa v čo najväčšej miere okrem iného zohľadní skutočnosť, či sa plnenie zmluvy vrátane poskytnutia služby podmieňuje súhlasom so spracúvaním osobných údajov, ktorý nie je na plnenie tejto zmluvy nevyhnutný. Súhlas sa nepovažuje za slobodný, ak sa na



plnenie zmluvy vrátane poskytnutia služby podmieňuje takýmto súhlasom, aj keď na takéto plnenie nie je takýto súhlas nevyhnutný;

- o súhlas sa nepovažuje za poskytnutý slobodne, ak nie je možné dať samostatný súhlas na jednotlivé spracovateľské operácie osobných údajov napriek tomu, že by to bolo v konkrétnom prípade vhodné.

V prípade súhlasu teda môžeme konštatovať, že tak isto ako zákon č. [122/2013 Z. z.](#) nové nariadenie trvá na tom, aby súhlas bol jednoznačný a aby ho dotknutá osoba udelila slobodne na základe slobodného prejavu vôle. Novinkou je, že dotknutá osoba môže v niektorých prípadoch udeliť výslovný súhlas so spracúvaním osobných údajov na jeden alebo viacero určených účelov.

- Stále platí, aj podľa nariadenia, že prevádzkovateľ musí pred začatím spracúvania osobných údajov informovať o niektorých skutočnostiach, napr. teraz to je v [§ 15 ods. 1 zákona č. 122/2013 Z. z.](#) V nariadení však absentuje, aby informácia obsahovala identifikačné údaje sprostredkovateľa, zoznam osobných údajov alebo ich rozsah a forma zverejnenia, ak majú byť osobné údaje zverejnené. Dotknutá osoba bude mať aj naďalej právo na prístup k údajom, opravu a vymazanie údajov, obmedzenie spracúvania, právo namietať rozhodnutie založené výlučne na automatizovanom spracúvaní osobných údajov vrátane profilovania.

## Dokumentácia podľa nariadenia

### Bezpečnostná dokumentácia

Podľa zákona č. [122/2013 Z. z.](#) poznáme bezpečnostný projekt alebo bezpečnostné opatrenia podľa [§ 19 ods. 1 cit. zákona](#).

Nariadenie dokumentáciu nedelí, iba uvádza, že: „s ohľadom na povahu, rozsah, kontext a účely spracúvania, ako aj na riziká s rôznou pravdepodobnosťou a závažnosťou pre práva a slobody fyzických osôb prevádzkovateľ prijme vhodné technické a organizačné opatrenia, aby zabezpečil a bol schopný preukázať, že spracúvanie sa vykonáva v súlade s týmto nariadením. Uvedené opatrenia sa podľa potreby preskúmajú a aktualizujú. Ak je to primerané vzhľadom na spracovateľské činnosti, opatrenia zahŕňajú zavedenie primeraných politík ochrany údajov zo strany prevádzkovateľa.“ Prevádzkovateľ vykoná primerané technické a organizačné opatrenia, aby zabezpečil, že štandardne sa spracúvajú len osobné údaje, ktoré sú nevyhnutné pre každý konkrétny účel spracúvania. Uvedená povinnosť sa vzťahuje na množstvo získaných osobných údajov, rozsah ich spracúvania, dobu ich uchovávania a ich dostupnosť. Konkrétne sa takýmito opatreniami zabezpečí, aby osobné údaje neboli bez zásahu fyzickej osoby štandardne prístupné neobmedzenému počtu fyzických osôb.

Prevádzkovateľ a sprostredkovateľ prijímú so zreteľom na najnovšie poznatky, náklady na vykonanie opatrení a na povahu, rozsah, kontext a účely spracúvania, ako aj na riziká s rôznou pravdepodobnosťou a závažnosťou pre práva a slobody fyzických osôb primerané technické a organizačné opatrenia s cieľom zaistiť úroveň bezpečnosti primeranú tomuto riziku, pričom uvedené opatrenia prípadne zahŕňajú aj:

- a) pseudonymizáciu a šifrovanie osobných údajov;

b) schopnosť zabezpečiť trvalú dôvernosť, integritu, dostupnosť a odolnosť systémov spracúvania a služieb;

c) schopnosť včas obnoviť dostupnosť osobných údajov a prístup k nim v prípade fyzického alebo technického incidentu;

d) proces pravidelného testovania, posudzovania a hodnotenia účinnosti technických a organizačných opatrení na zaistenie bezpečnosti spracúvania.

Pri posudzovaní primeranej úrovne bezpečnosti sa prihliada predovšetkým na riziká, ktoré predstavuje spracúvanie, a to najmä v dôsledku náhodného alebo nezákonného zničenia, straty, zmeny, neoprávneného poskytnutia osobných údajov, ktoré sa prenášajú, uchovávajú alebo inak spracúvajú, alebo neoprávneného prístupu k takýmto údajom.

Prevádzkovateľ a sprostredkovateľ podniknú kroky na zabezpečenie toho, aby každá fyzická osoba konajúca na základe poverenia prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa, ktorá má prístup k osobným údajom, spracúvala tieto údaje len na základe pokynov prevádzkovateľa – s výnimkou prípadov, keď sa to od nej vyžaduje podľa práva Únie alebo práva členského štátu. Z uvedeného je zrejmé, že nie je v nariadení konkrétne uvedené, ako taká dokumentácia má vyzeráť. Uvidí sa, či to bude bližšie špecifikovať zákon alebo zostane iba pri takomto všeobecnom popise.

### **Sprostredkovateľ**

Podľa zákona č. [122/2013 Z. z.](#) je sprostredkovateľ niekto, kto spracúva osobné údaje v mene prevádzkovateľa a je medzi nimi uzatvorená písomná zmluva, ktorá má presne stanovené náležitosti v [§ 8 ods. 4 cit. zákona](#).

Nariadenie upravuje, že sprostredkovateľ je fyzická alebo právnická osoba, orgán verejnej moci, agentúra alebo iný subjekt, ktorý spracúva osobné údaje v mene prevádzkovateľa. Ak sa má spracúvanie uskutočniť v mene prevádzkovateľa, prevádzkovateľ využíva len sprostredkovateľov poskytujúcich dostatočné záruky na to, že sa prijímú primerané technické a organizačné opatrenia tak, aby spracúvanie spĺňalo požiadavky tohto nariadenia a aby sa zabezpečila ochrana práv dotknutej osoby. Sprostredkovateľ nezapojí ďalšieho sprostredkovateľa bez predchádzajúceho osobitného alebo všeobecného písomného povolenia prevádzkovateľa. V prípade všeobecného písomného povolenia sprostredkovateľ informuje prevádzkovateľa o akýchkoľvek zamýšľaných zmenách v súvislosti s pridaním alebo nahradením ďalších sprostredkovateľov, čím sa prevádzkovateľovi dá možnosť namietat' voči takýmto zmenám. Spracúvanie sprostredkovateľom sa riadi zmluvou alebo iným právnym aktom podľa práva Únie alebo práva členského štátu, ktoré zaväzuje sprostredkovateľa voči prevádzkovateľovi a ktorým sa stanovuje predmet a doba spracúvania, povaha a účel spracúvania, typ osobných údajov a kategórie dotknutých osôb a povinnosti a práva prevádzkovateľa. Uvedená zmluva alebo iný právny akt najmä stanovia, že sprostredkovateľ:

a) spracúva osobné údaje len na základe zdokumentovaných pokynov prevádzkovateľa, a to aj pokiaľ ide o prenos osobných údajov do tretej krajiny alebo medzinárodnej organizácii, s výnimkou prípadov, keď si to vyžaduje právo Únie alebo právo členského štátu, ktorému sprostredkovateľ podlieha; v takom prípade sprostredkovateľ oznámi prevádzkovateľovi túto právnu požiadavku pred spracúvaním, pokiaľ dané právo takéto oznámenie nezakazuje zo závažných dôvodov verejného záujmu;



b) zabezpečí, aby sa osoby oprávnené spracúvať osobné údaje zaviazali, že zachovávajú dôvernosť informácií alebo aby boli viazané vhodnou povinnosťou zachovávať dôvernosť informácií vyplývajúcou zo štatútu;

c) vykoná všetky požadované bezpečnostné opatrenia;

d) dodržiava podmienky zapojenia ďalšieho sprostredkovateľa;

e) po zohľadnení povahy spracúvania v čo najväčšej miere pomáha prevádzkovateľovi vhodnými technickými a organizačnými opatreniami pri plnení jeho povinností reagovať na žiadosti o výkon práv dotknutej osoby;

f) pomáha prevádzkovateľovi zabezpečiť plnenie určitých povinností s prihliadnutím na povahu spracúvania a informácie dostupné sprostredkovateľovi;

g) po ukončení poskytovania služieb týkajúcich sa spracúvania na základe rozhodnutia prevádzkovateľa všetky osobné údaje vymaže alebo vráti prevádzkovateľovi a vymaže existujúce kópie, ak právo Únie alebo právo členského štátu nepožaduje uchovávanie týchto osobných údajov;

h) poskytne prevádzkovateľovi všetky informácie potrebné na preukázanie splnenia povinností stanovených v tomto článku a umožní audity, ako aj kontroly vykonávané prevádzkovateľom alebo iným audítorom, ktorého poveril prevádzkovateľ, a prispieva k nim.

Zmluva alebo iný právny akt sa vypracujú v písomnej podobe vrátane elektronickej podoby.

Z uvedeného je zrejmé, že sprostredkovateľská zmluva alebo iný právny akt nebudú už musieť obsahovať informácie, ako napr. názov informačného systému, spracovateľské operácie, dotknuté osoby, zoznam osobných údajov a podobne.

### **Zodpovedná osoba**

Podľa zákona č. [122/2013 Z. z.](#) prevádzkovateľ môže výkonom dohľadu nad ochranou osobných údajov poveriť zodpovednú osobu. Poverenie zodpovednej osoby nie je povinné, ale dobrovoľné. Zodpovedná osoba môže byť len niekto, kto má absolvovanú skúšku na úrade.

Podľa nariadenia budú tri prípady, kedy poverenie zodpovednej osoby bude povinné. Ide o prípady, keď:

a) spracúvanie vykonáva orgán verejnej moci alebo verejnoprávny subjekt – s výnimkou súdov pri výkone ich súdnej právomoci;

b) hlavnými činnosťami prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa sú spracovateľské operácie, ktoré si vzhľadom na svoju povahu, rozsah a/alebo účely vyžadujú pravidelné a systematické monitorovanie dotknutých osôb vo veľkom rozsahu alebo

c) hlavnými činnosťami prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa je spracúvanie osobitných kategórií údajov vo veľkom rozsahu.

Čo znamená vo veľkom rozsahu, určí pravdepodobne až nový zákon o ochrane osobných údajov. V memorande sa však píše o väčšom prevádzkovateľovi v prípade, ak zamestnáva viac ako 250 zamestnancov.

Skupina podnikov môže určiť jednu zodpovednú osobu, ak je zodpovedná osoba ľahko dostupná z každej prevádzkarne.

Ak je prevádzkovateľom alebo sprostredkovateľom orgán verejnej moci alebo verejnoprávny subjekt, pre viaceré takéto orgány alebo subjekty sa môže určiť jedna zodpovedná osoba, pričom sa zohľadní ich organizačná štruktúra a veľkosť. Zodpovedná osoba sa určí na základe jej odborných kvalít, a to najmä na základe jej odborných znalostí práva a postupov v oblasti ochrany údajov a na základe spôsobilosti plniť úlohy uvedené v článku 39 nariadenia. Zodpovedná osoba môže byť členom personálu prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa alebo môže plniť úlohy na základe zmluvy o poskytovaní služieb. Novinkou je ďalej to, že prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ zverejnia kontaktné údaje zodpovednej osoby a oznámia ich dozornému orgánu. Dotknuté osoby môžu kontaktovať zodpovednú osobu v súvislosti so všetkými otázkami týkajúcimi sa spracúvania ich osobných údajov a uplatňovania ich práv podľa tohto nariadenia.

## **Záver**

Mnohé veci, ktoré majú prevádzkovatelia vypracované podľa zákona č. [122/2013 Z. z.](#), zodpovedajú aj povinnostiam podľa nariadenia. Nariadenie niektoré veci, ktoré upravuje teraz platný zákon, vôbec nerieši, ako napríklad: zákon ako právny základ, zverejňovanie osobných údajov, spracúvanie rodného čísla, identifikácia fyzickej osoby pri jednorazovom vstupe do priestorov prevádzkovateľa, kopírovanie a skenovanie, monitorovanie priestorov prístupných verejnosti, osobitná registrácia. Na druhej strane zavádza rôzne novinky, ako je povinnosť mať zodpovednú osobu, možnosť certifikácie, veľa nových pojmov. Napriek tomu, že nariadenie je priamo aplikovateľné a nepotrebuje žiadny vnútroštátny predpis, toto nariadenie je v niektorých veciach veľmi všeobecné a preto uvidíme, ako sa s tým úrad popasuje v novom zákone o ochrane osobných údajov, ktorý bude tak isto účinný od 25. 5. 2018. Vzhľadom na to, že nový zákon pôjde na pripomienkovanie až v máji/júni 2017, prevádzkovatelia nebudú mať veľa času dať do súladu dokumentáciu podľa nariadenia a nového zákona o ochrane osobných údajov.